

Nieuwe uitgaven van de Vogelwerkgroep

Dick Jonkers

Medewerkers aan de onderzoeken krijgen gratis een exemplaar. Publicaties zijn te lenen uit de verenigingsbibliotheek in de Infoschuur. Paul Keuning is daarvan de bibliothecaris. Sinds een jaar of vijf wordt van de rapporten een pdf gemaakt, die via de website te raadplegen zijn. Hierbij de nieuwe oogst met acht rapporten.

Onderzoek naar broedvogels in het landgoed De Hoorneboeg

In 2014 is het landgoed De Hoorneboeg een broedvogelinventarisatie uitgevoerd, die 30 verschillende soorten broedvogels opleverde. Daaronder bevonden zich twee soorten van de nationale Rode Lijst: de groene specht en de grauwe vliegenvanger. Van de nationale Oranje Lijst waren de gekraagde roodstaart en de grote lijster aanwezig.

De combinatie van de enkele tientallen soorten en de hoge dichtheid ervan geven aan, dat dit gebied met een geringe oppervlakte (13 ha) een belangrijke ornithologische waarde heeft. De variatie in de begroeiing en de uiteenlopende leeftijd daarvan spelen daarbij een belangrijke rol. Het landgoed bevindt zich in de gevarenzone. De eigenaren willen het verkopen. Er is al een gegadigde geweest, die van het gebied een natuurbegraafplaats wilde maken. Dit plan is op het laatste nippertje vrijdeld. Een projectontwikkelingsmaatschappij is op zoek naar nieuwe mogelijkheden.

Jonkers, D.A. & De Boer, J. 2014. Broedvogels van landgoed De Hoorneboeg in 2014. *Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 223. 26 blz.*

Broedvogelinventarisatie van gebieden in de Gooise Noordflank

In 2014 zijn zowel het graslandgebied de Naardermeent als het bosperceel Oud Valkeveen geïnventariseerd. Allebei de gebieden zijn in beheer bij Staatsbosbeheer. In de Naardermeent en Oud Valkeveen samen hadden in totaal 39 verschillende soorten vogels een territorium gevestigd. Het is opmerkelijk dat er in de Naardermeent slechts enkele paren kieviten huisden. Het gaat slecht met de weidevogels in de meent. Ook was het teleurstellend dat in de Naardermeent zo weinig eenden acte de présence gaven. De kleine karekiet was er de talrijkste soort met enkele tientallen paren. Die hadden territoria bezet in de rietzomen langs sloten. In een bosrand had een nachtegaal een territorium. Van de nationale Rode Lijst waren er drie soorten broedvogels in het gebied: koekoek,

graspieper en kneu. Het bosperceel herbergde ook een paar van de nachtegaal. Voor het overige huisden daar geen opmerkelijke soorten.

Jonkers, D.A. 2015. Broedvogels van de Naardermeent en Oud Valkeveen in 2014. *Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 234. 26 blz.*

Broedvogelinventarisatie ontsluit de geheimen van de Zwarte Berg.

Het is al heel wat jaren geleden, dat de broedvogels van de Zwarte Berg zijn geïnventariseerd. Met de nieuwe natuurbrug in aanleg waren recente gegevens noodzakelijk. Die zouden kunnen bijdragen aan de broodnodige kennis voor de keuzes waar meer open ruimte gecreëerd zou kunnen worden, welke natuur- en bosdoeltypen te bevorderen of juist terug te dringen. In het gebied de Zwarte Berg is het voorkomen vastgesteld van 37 soorten broedvogels. Het al in gang gezette beheer van het Goois Natuurreservaat om een gevarieerder en natuurlijker bos te bevorderen, zal de avifauna van de Zwarte Berg ongetwijfeld nog verder verrijken.

Jonkers, D.A. & J. de Boer 2014. Broedvogels van de Zwarte Berg in 2014. *Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 232. 34 blz.*

Laegieskamp in de herhaling

Het Laegieskamp, liggend op de rand van het kwelgebied van het Gooi is al enkele keren eerder onderzocht, wat vergelijkingen met eerdere onderzoeken mogelijk maakt. In 2014 zijn er 45 soorten vastgesteld met territoria. Zoals in veel andere vochtige terreinen behoren de ganzen tot de nieuwe vestigers en dat geldt ook voor bossoorten die het oprukkend moerasbos koloniseerden. Soorten die het in het hele land moeilijk hebben namen ook hieraf. Met de afname van rietruigten verdwenen rietzanger en rietgors. Er huisden vier soorten van de nationale Rode Lijst: koekoek, groene specht, matkop en grauwe vliegenvanger.

Broedvogels van drie landgoederen

Drie landgoederen waren goed voor 35 soorten. De enige soort van de nationale Rode Lijst was de groene specht met één paar. Door vergelijkingen te maken met vroeger uitgevoerde inventarisaties blijkt, dat er zowel in kwalitatief als kwantitatief opzicht een enorme afname heeft plaatsgevonden. Hiervoor is geen goede verklaring gevonden.

Mooij, J. 2014. Broedvogels van Schaep en Burgh, Boekesteijn en Bantam 2014
Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 236. 29 blz.

Bolwerk voor weidevogels

Het succes van de weidevogels in deze gebieden, en ook voor eenden, duurt nog steeds. Ook andere broedvogels van graslanden boeken hier succes. Dit deel van Eemland is door een perfect uitgevoerd beheer een bolwerk van de weidevogelgemeenschappen in Nederland. Een totaal van 442 grutto's in de gebieden samen is wel iets om over naar huis te schrijven. Wat te denken van 357 paren kieviten en 257 paren tureluurs. Tien soorten staan op de Nationale Rode Lijst.

Jonkers, D.A. & Roodhart, J. 2014. Resultaten van weidevogelinventarisaties in de Noordpolder Eemland (Eemnes), De Kampen (Blaricum) en object De Slaag (Hoogland) in 2014.
Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 235. 93 blz.

Monitoring 2004-2013 van de Waterleidingplas Loenen

Met dit document leveren de auteurs een waardevolle bijdrage aan de monitoringreeksen die lopen in Nederland. Meten is weten. Samen met de reeks van de polders in Eemland dekt de Vogelwerkgroep twee verschillende habitats: graslanden en moeras. In de Waterleidingplas houden zich acht soorten op van de nationale Rode Lijst. De kleine rietvogels vertoonden bijna alle een afname van 75 - 80%. Uitzonderingen waren de rietgors, waarvan de stand vrij constant bleef en de rietzanger. Laatstgenoemde soort nam sterk af met in de laatste drie tot vier jaren sterke schommelingen. De purperreiger vertoonde na een forse opleving een daling en verdween. Dit gebeuren wordt op rekening geschreven van de vos en later in de tijd als het gevolg van het verdwijnen van waterrietmoeras. Ook waterrallen poetsen de plaat.

Spoorenberg, P. & Mooij, J.
Broedvogelinventarisatie Waterleidingplas Loenen 2004-2013
Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 231. 54 blz.

Broedvogelinventarisaties in binnen- en buitendijkse terreinen langs de rivier de Eem

Klein maar fijn, dat zijn de hierboven genoemde terreintjes bij de Eem. Mark van Houten begon langs deze rivier te inventariseren in 1999. In de loop der jaren kwamen er elke keer meer en bestaat het aantal nu uit vijf gebieden, die totaal 58 ha beslaan. De kleinste is 6 ha, de grootste 28 ha. Petje af voor deze volhouder die hier nu al zestien jaar achtereen inventariseert en nauwgezet rapporteert. De tellingen leverden goede vergelijkbare reeksen op, waardoor de populatieschommelingen goed kunnen worden gevolgd. In 2014 waren van 25 soorten territoria aanwezig waaronder die van kolgans, zomertaling, smient, waterral, fazant, kleine plevier en kluut.

Houten, M. van 2014. Resultaten van broedvogelinventarisaties in binnen- en buitendijkse terreinen van Natuurmonumenten bij de rivier de Eem in 2014
Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 228. 28 blz.

Tuinvogels

Het project van de tuinvogeltellingen loopt al sinds 1992 en is altijd een succes gebleven. 2013 waren er circa 55 deelnemers, die telden. De Engelsen, die al heel lang tuinvogeltellingen uitvoeren noemen het 'armchair ticking'. Er wordt door sommigen wat lacherig over gedaan, maar ik kan iedereen verzekeren dat het niet alleen een leuke en zinvolle tijdbesteding is, maar bovenal spannend om te zien wat er in je tuin opduikt. Door de nu al 23 jaren durende tellingen is een goed inzicht verkregen in de trends van soorten die de tuin bezetten. De huismus staat ieder jaar bovenaan. Intussen is het in de top vier vrijwel jaarlijks stuivertje wisselen tussen kauw, vink en merel. Afwisselend wordt tussen de tabellen informatie verschaft over waargenomen soorten en dat zijn er heel wat. Het rapport is gelardeerd met foto's van waargenomen soorten.

Leijdekker, E.C.G. 2014 Broedvogelinventarisatie Waterleidingplas Loenen 2004-2013
Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 227. 26 blz.

Goois Nestkast Onderzoek in 2014

De klimaatverandering zou best eens kunnen leiden tot vervroeging van de data waarop de eerste eieren worden gelegd. De eerste koolmees deed dit op 21 maart; de eerste pimpelmees op 24 maart. Voor de spreeuw was de vroegste datum 2 april en bij de zwarte mees op 28 maart. Vroege kool- en pimpelmezen profiteerden